

Forslag til inatsisartutlov om ændring af landstingslov om fredning af kulturminder. (Naalakkersuisut)

Forelæggelsesnotat

(Medlem af Naalakkersuisut for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke)

1. behandling

På Naalakkersuisuts vegne skal jeg hermed fremsætte forslag til inatsisartutlov om ændring af landstingslov om fredning af kulturminder.

Grønland har efter Naalakkersuisuts anmodning herom fået to områder optaget på UNESCOs såkaldte tentativliste over emner, der ønskes optaget på UNESCOs verdensarvsliste. Naalakkersuisut forventer at kunne aflevere nomineringsmateriale vedrørende det ene af disse områder inden 1. februar 2010, nemlig et kulturlandskabsområde i Sydgrønland, der har arbejdstitlen ”Landbrug i Arktis i 1000 år”.

I forbindelse med forberedelsen af nomineringsmaterialet er alle interessenter blevet gjort bekendt med forudsætningerne for og konsekvenserne af optagelse af et område på Verdensarvslisten. Det er i den forbindelse blevet præciseret, at de optagne områder ikke dermed vil blive fredet, men at der alene vil være tale om en afgrænsning af området suppleret af en forvaltningsplan for området.

Inatsisartut vedtog i 2007 landstingsloven om fredning af kulturminder. Landstingslovens formål er at værne om kulturminder med deres egenart og variation som en del af Grønlands kulturarv og som bidrag til en forståelse af Grønlands kulturhistorie. Kulturminder defineres i loven som jordfaste fortidsminder, bygninger samt kulturhistoriske områder. Lovens kapitel 3 omhandler bygninger og kulturhistoriske områder, og det fremgår heraf, under hvilke omstændigheder bygninger og kulturhistoriske områder kan fredes, hvad fredningen kan omfatte, og hvad konsekvenserne af en fredning er. Kapitlet og landstingsloven i øvrigt indeholder imidlertid ikke regler om anden kulturarvsbeskyttelse end fredning. Loven vil derfor i sin nuværende form ikke give mulighed for at foretage andre kulturarvsbeskyttelsesforanstaltninger end netop fredning, hvilket vil være problematisk i forhold til ønsket om optagelse af områder på UNESCOs verdensarvsliste og i forhold til ønsket om anden kulturarvsbeskyttelse af kulturhistoriske områder i øvrigt.

Desuden forekommer de i landstingsloven nævnte konsekvenser af en fredning i relation til vedligeholdelse og iværksættelse af bygningsarbejde ikke særlig relevante i forhold til kulturhistoriske områder, selv om reglerne i deres nuværende form både gælder bygninger og kulturhistoriske områder.

Lovforslaget indfører begrebet anden kulturarvsbeskyttelse som supplement til fredning. Det skal som forklaring hertil bemærkes, at fredning begrebsmæssigt også er at betragte som en kulturarvsbeskyttelsesforanstaltning. Indførelse af begrebet anden kulturarvsbeskyttelse sker også i lovens titel, således at det klart fremgår, at loven omhandler både fredning og anden kulturarvsbeskyttelse af kulturminder.

Lovens bestemmelser om fredning af bygninger og kulturhistoriske områder opdeles, således at der fastsættes særskilte bestemmelser for de to forskellige genstande for fredningen. Derudover fastsættes der særskilte bestemmelser om anden kulturarvsbeskyttelse af kulturhistoriske områder.

Der indføres i loven desuden bestemmelser om retsvirkningerne af fredning henholdsvis anden kulturarvsbeskyttelse af kulturhistoriske områder. I forlængelse heraf er der indsat dispensationsmuligheder.

Endelig er der i forslaget givet Naalakkersuisut bemyndigelse til efter indstilling herom fra Grønlands Nationalmuseum at fastsætte bestemmelser om fredning af bygninger og om fredning og anden kulturarvsbeskyttelse af kulturhistoriske områder.

Der er desuden foretaget en række konsekvensændringer, og som følge af høringen er der indarbejdet mindre ændringer, der er fundet hensigtsmæssige. Der henvises herom til bemærkningerne til forslaget.

Som yderligere konsekvens af indførelse af anden kulturarvsbeskyttelse skal Kulturarvsrådet også afgive anbefaling om en sag om anden kulturarvsbeskyttelse.

Derudover er landstingslovens regler om fredningsprocedure også foreslået ændret som konsekvens af indførelse af anden kulturarvsbeskyttelse, således at reglerne også omfatter sager om anden kulturarvsbeskyttelse. Dette medfører bl.a., at reglerne om offentliggørelse og registrering i Grønlands Landsrets bliver udvidet til også at gælde anden kulturarvsbeskyttelse. Tilsvarende vil bestemmelsen om, at en fredning skal respekteres af alle rettighedshavere, også blive udvidet til at omfatte anden kulturarvsbeskyttelse.

Forslaget har været til høring i perioden 2. februar – 23. februar 2009. Høringssvarene er i videst mulig omfang indarbejdet i forslaget.

Med disse bemærkninger skal jeg overlade forslaget til velvillig behandling i Inatsisartut.